

РЕШЕНИЕ

№ 7470

гр. София, 04.06.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 52 състав,
в публично заседание на 15.05.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Силвия Димитрова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **2864** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. АПК, вр. чл.40 от Закона достъп до обществена информация /ЗДОИ/.
Образувано е на основание постъпила жалба от Б. С. А. от [населено място] срещу Писмо рег. №1108-01/08.03.2024 г. на Главния секретар на МОН, обективиращо отказ за предоставяне на обществена информация, поискана със Заявление вх. №1108-01/26.02.2024 г. до Министъра на образованието и науката. В жалбата се твърди, че оспореното писмо е незаконосъобразно поради допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, противоречие с материалноправните разпоредби, в несъответствие с целта на закона, както и поради наспазване на установената форма – основания по чл.146, т.2, т.3, т.4 и т.5 АПК. По подробно изложени съображения се иска отмяната му и връщане на преписката на административният орган за ново произнасяне със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона. Претендира присъждането на разноските по производството.

Ответникът – Главния секретар на МОН, чрез процесуалния си представител държавен експерт-юрист М. Х., в представено писмено становище оспорва жалбата като неоснователна и недоказана по подробно изложени съображения, които се поддържат и в съдебно заседание от процесуалния представител И. Х.. Излагат се съображения, че информацията, достъпът до която е поискан не представлява обществена такава. Това е така, тъй като докладът, до който е изискан достъп не представлява официално становище на МОН, а е вътрешноведомствен акт, който има

спомагателен и организационен характер като елемент от цялостния работен процес в МОН, съдържа мнение и предложение по конкретно възникнал казус на определена дирекция в МОН и няма обвързващ характер. Твърди се също, че не е налице надделяващ обществен интерес по смисъла на §1, т.6 от ДР на ЗДОИ, тъй като се отнася до казуси от частноправен характер, засягащи интересите на определена категория лица, а не на широк кръг от лица. По тези съображения се иска жалбата да бъде отхвърлена.

По делото са събрани писмени доказателства. Приложено е заверено копие от образуваната административна преписка.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и твърденията на страните, приема за установено следното:

Административното производство е образувано по заявление вх. №1108-01/26.02.2024 г. до Министъра на образованието и науката. Със същото е поискан достъп до следната информация: Доклад 8088-309 от 24.08.2021 г. на Дирекция „Висше образование“ в МОН относно провеждане на обучение по специалност „Право“ и писмо №0204-94 от 02.02.2022 г. на МОН, изпратено до Министерство на правосъдието.

С писмо от 27.02.2024 г. от Директора на Дирекция „Висше образование“ е изискано становище. Такова е представено на 06.03.2024 г., като е посочено, че посочените в заявлението писмо и доклад не представляват обществена информация по смисъла на чл.2, ал.1 ЗДОИ и с предоставянето им заявителят не би си съставил мнение за дейността на задължения по закон субект. Предвид това е изразено становище, че не следва да се предоставя достъп до исканата информация. Посочено е, че доклада не представлява официално становище на МОН, а е вътрешноведомствен акт, който има спомагателен и организационен характер като елемент от цялостния работен процес в МОН, съдържа мнения и предложения по конкретно възникнал казус на определена дирекция в МОН и няма обвързващ характер. Писмото, достъп до информацията в което е поискан, представлява междуведомствена кореспонденция и не притежава посочените в чл.2, ал.1 ЗДОИ характеристики, поради което не представлява обществена информация съгласно законовата дефиниция. Посочено е също, че по отношение на исканата информация не е налице надделяващ обществен интерес по смисъла на §1, т.6 от ДР на ЗДОИ, тъй като се отнася до казуси от частноправен характер, засягащи интересите на определена категория лица, а не на широк кръг от обучаеми лица.

С оспореното в настоящото производство писмо рег. №1108-01/08.03.2024 г. на Главния секретар на МОН заявителят е уведомен, че търсената от нея информация не представлява обществена такава по смисъла на чл.2, ал.1 ЗДОИ и с предоставянето ѝ същата не би могла да си състави мнение за дейността на задължения по закон субект, поради което редът по ЗДОИ е неприложим. Посочено е, че изискания доклад не представлява официално становище на МОН, а е вътрешноведомствен акт, който има спомагателен и организационен характер, като елемент от цялостния работен процес в МОН. Исканото писмо представлява междуведомствена кореспонденция и не притежава посочените в чл.2, ал.1 ЗДОИ характеристики. Посочено е също, че исканата информация не е обществена по смисъла на чл.2, ал.1 ЗДОИ и не е налице надделяващ обществен интерес от предоставянето ѝ по смисъла на §1, т.6 от ДР на ЗДОИ, тъй като се отнася до казуси от частноправен характер, засягащи интересите на

определена категория лица, а не на широк кръг лица.

Писмото е изпратено на електронната поща на заявителя на 08.03.2024 г.

От представената по делото Заповед №РД09-1202/14.06.2023 г. на Министъра на образованието и науката се установява, че на А. М. – главен секретар на МОН, е възложено да подписва решенията за предоставяне или отказ за предоставяне на достъп до обществена информация.

По делото не са представени докладът и писмото, достъп до информацията в които е поискан от заявителя. Наличието им не се оспорва от ответника. За съществуването им се установява от представения от оспорващата доклад от Директор на Дирекция „Висше образование“ до Министъра на образованието и науката. От изложеното в този доклад се установява, че с Доклад №8088-309/24.08.2021 г. Министъра на образованието и науката е уведомен за провеждане на обучение по специалността от регулираните професии „Право“, което е установено, че не съответства на действащата нормативна уредба, като е направено предложение да се организира среща на деканите на юридическите факултети на висшите училища, акредитирани да провеждат обучение по тази специалност с участието на представители на МОН, на която да се обсъдят възникналите казуси, както и необходимостта от инициране на конкретни промени в нормативната уредба, които да регламентират еднозначно и устойчиво обучението по специалността. В доклада е описана състоялата се среща и резултатите от същата. Доколкото е прието, че проблемът не е разрешен, с писмо №0204-94/02.02.2022 г., достъп до информацията в което е бил поискан от настоящия заявител, отново е било поискано становище от министерство на правосъдието по възникналия казус. Посочено е, че в отговор на същото е постъпило писмо, но се него не се предлага решение. От този доклад следва извод, че документите, достъп до информацията в които е поискан, касаят процедурата по разрешаване на въпроса за студенти по специалност „Право“, които в системата са отразени като несъответстващи по срок на обучение, тъй като имат признати изпити от периоди на обучение, проведено за придобиване на ОКС „бакалавър“ по специалност ПН „Национална сигурност“ и студенти, провели обучение по индивидуален план, с който са съкратили срока на обучение с два или с три семестъра, и свързаното с това издаване на холограмни стикери за дипломите на завършилите висше образование по специалност „Право“. Установява се, че това се отнася за студентите, обявявали се в три университета – Варненски свободен университет, Нов български университет и Югозападния университет.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е процесуално ДОПУСТИМА, като подадена в срок, от надлежна страна, адресат на неблагоприятен за нея индивидуален административен акт по смисъла на чл.28, ал.2 ЗДОИ, подлежащ на съдебен контрол по реда на чл.145 и сл. АПК, вр. чл. 40 ЗДОИ. За оспореното писмо оспорващата е уведомена на 08.03.2024 г., а жалбата е постъпила в съда на 14.03.2024 г. Следователно спазен е срока по чл.149, ал.1 АПК.

Разгледана по същество, настоящият съдебен състав счита, че жалбата е и **ОСНОВАТЕЛНА**.

Съгласно изричната разпоредба на чл.168, ал.1 АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен, въз основа на представените от страните доказателства, да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл.146 АПК, като съгласно

ал.2 на същия член съдът обявява нищожността на акта, дори да липсва искане за това.

Процесният административен акт е издаден от компетентен орган – Главния секретар на МОН, на когото с изрична Заповед №РД09-1202/14.06.2023 г. на Министъра на образованието и науката е възложено да подписва решенията за предоставяне или отказ за предоставяне на достъп до обществена информация.

При издаване на оспорения акт не е спазена законовата форма, съгласно чл.34 ЗДОИ, вр. чл.59 АПК, доколкото отказът за предоставяне на достъп до исканата информация не е обективиран в изискуемото от закона решение. Но тъй като от съдържанието му става ясно от кого е издаден и по кое заявление, като са изложени фактически и правно основания, обосноваващи отказ от предоставяне достъп до поисканата информация, съдът приема, че това нарушение не е от категорията на съществени, които да обусловят отмяната му само на това основание. Предвид това съдът приема, че не е налице отменително основание по чл.146, т.2 АПК.

В хода на административното производство не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, при което не е налице отменително основание и по чл.146, т.3 АПК.

Съдът намира, че оспорения в настоящото производство отказ за предоставяне на обществена информация е издаден в нарушение на материалния закон – отменително основание по чл.146, т.4 АПК.

За да е налице задължение за предоставяне определена информация тя трябва да е обществена по смисъла на чл.2, ал.1 ЗДОИ, т.е. свързана с обществения живот в Република България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение за задължените по закона субекти. Съдебната практика конкретизира понятието "обществена информация" като сведение или знание за някого или нещо, свързано с обществения живот в страната, респективно да дава възможност на гражданите да си съставят собствено мнение за дейността на задължения субект по чл.3, ал.1 от ЗДОИ. Тази информация може да се съдържа в документи или други материални носители, създавани, получавани или съхранявани от задължените по ЗДОИ субекти.

Текстът на чл.9, ал.1 от ЗДОИ гласи, че обществената информация, създавана и съхранявана от органите и техните администрации, е официална и служебна. Според чл.10 официална е информацията, която се съдържа в актовете на държавните органи и на органите на местното самоуправление при осъществяване на техните правомощия, а чл.11 определя като служебна информацията, която се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод дейността на органите и на техните администрации.

Достъпът до официална обществена информация се осигурява чрез обнародването ѝ, а достъпът до служебна обществена информация се предоставя по реда на този закон, като законът предвижда ограничение. Съгласно чл.37, ал.1, т.1 ЗДОИ основание за отказ от предоставяне на достъп до обществена информация е налице когато исканата информация е класифицирана информация или друга защитена тайна в случаите, предвидени със закон, както и в случаите по чл.13, ал.2 – по т.1 ако информацията е свързана с оперативната подготовка на актовете на органите и няма самостоятелно значение и по т.2 ако съдържа мнения и позиции във връзка с настоящи или предстоящи преговори, водени от органа или от негово име, както и сведения, свързани с тях и е подготвена от администрациите на съответните органи. Освен това

в посочената разпоредба на чл.37, ал.1 ЗДОИ въвежда ограничение за предоставяне на достъп до обществена информация в случаите по т.2, когато достъпът засяга интересите на трето лице и няма негово изрично писмено съгласие за предоставяне на исканата обществена информация, освен в случаите на надделяващ обществен интерес; и т.3 - исканата обществена информация е предоставена на заявителя през предходните 6 месеца.

От мотивите на оспорения отказ е видно, че административният орган е приел, че търсената от заявителя информация не представлява обществена такава по смисъла на чл.2, ал.1 ЗДОИ и с предоставянето ѝ същата не би могла да си състави мнение за дейността на задължения по закон субект, поради което редът по ЗДОИ е неприложим. Посочено е, че изисквания доклад не представлява официално становище на МОН, а е вътрешноведомствен акт, който има спомагателен и организационен характер, като елемент от цялостния работен процес в МОН. Исканото писмо представлява междуведомствена кореспонденция и не притежава посочените в чл.2, ал.1 ЗДОИ характеристики. Посочено е също, че исканата информация не е обществена по смисъла на чл.2, ал.1 ЗДОИ и не е налице надделяващ обществен интерес от предоставянето ѝ по смисъла на §1, т.6 от ДР на ЗДОИ, тъй като се отнася до казуси от частноправен характер, засягащи интересите на определена категория лица, а не на широк кръг лица. При така изложеното се стига до извода, че отказът издаден, тъй като информацията, съдържаща се в доклада няма самостоятелно значение, т.е. попада в приложното поле на чл.13, ал.2, т.1 ЗДОИ, а тази, съдържаща се в писмото не е обществена информация.

Настоящият съдебен състав счита тези доводи за неправилни. От установеното в хода на процеса относно доклада и писмото, достъпът до информацията в които е поискан се стига до извода, че същите касаят констатирани нередности при провеждането на обучение по специалност „Право“, което не съответства на действащата правна уредба и предприетите в тази насока мерки и действия. Вярно е, че се касае до три университета и само за част от студентите, обучавани в тях, но това не води до извод, че се отнася до казуси от частноправен характер, засягащи интересите на определена категория лица, а не на широк кръг лица. Още повече, че в случая не е поискана информация за конкретни лица, а относно дейността на задължените органи във връзка с констатираните нередности. Именно от тази дейност, обективизирана в посочените документи, заявителят може да си състави мнение относно дейността на задължения субект в тази насока. Това е така защото именно Министъра на образованието и науката е държавния орган, който осъществява националната политика във висшето образование, съгласно чл.10, ал.1 ЗВО и съгласно чл.10, ал.2, т.7 ЗВО осъществява контрол за спазване на този закон. Следователно, информацията, която се съдържа в доклада и писмото е обществена такава по смисъла на чл.2, ал.1 ЗДОИ. Тази информация е служебна такава по смисъла на чл.11 ЗДОИ, тъй като се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод дейността на МОН. В ЗДОИ не е поставено изискване информацията, достъп до която се предоставя, да представлява краен акт. В чл.13, ал.1 ЗДОИ е предвидено, че достъпът до служебната информация е свободен. В ал.2 на същия текст е посочено, че достъпът до служебна обществена информация може да бъде ограничен, когато тя е свързана с оперативната подготовка на актовете на органите и няма самостоятелно значение (мнения и препоръки, изготвени от или за органа, становища и консултации) или съдържа мнения и позиции във връзка с настоящи или предстоящи преговори,

водени от органа или от негово име, както и сведения, свързани с тях, и е подготвена от администрациите на съответните органи. Дори да се приеме, че информацията в доклада попада в приложното поле на чл.13, ал.2 ЗДОИ, то ограничението за достъп до същата е отпаднало, тъй като са изтекли две години от създаването ѝ. Докладът е от 24.08.2021 г., а заявлението за достъп до информация е от 26.02.2024 г. Следователно, информацията, която се съдържа в него е обществена такава и няма ограничение за предоставянето ѝ. Обществена е и информацията в посоченото писмо, макар да е междуведомствена кореспонденция. Със същото е поискано становище от Министерство на правосъдието относно възникналия казус с обучението по специалност „Право“, т.е. съдържа информация относно дейността на задължения субект и предприетите мерки в тази насока. И по отношение на същото са изтекли две години от издаването му, тъй като е от 02.02.2022 г. Следователно за ответника не са били налице сочените от него основания да откаже достъп до поисканата обществена информация.

Въз основа на горното съдът намира, че оспореният индивидуален административен акт е незаконосъобразно издаден и като такъв следва да се отмени, а преписката да се върне на ответника за ново произнасяне при спазване на задължителните указания по тълкуване и прилагане на закона, дадени в мотивите на решението.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 АПК основателно се явява своевременно направеното от оспорващата искане за присъждане на разноски. Такива се претендират и установяват в размер на 10 лева заплатена държавна такса за образуване на делото. Тази сума ЮЛ, чийто орган е издал отменяния акт, а именно Министерство на образованието и науката, следва да бъде осъдено да ѝ заплати.

Водим от гореизложеното и на основание чл.173, ал.2 АПК Административен съд – София-град, Второ отделение, 52 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Писмо рег. №1108-01/08.03.2024 г. на Главния секретар на МОН, обективиращо отказ за предоставяне на обществена информация, поискана със Заявление вх. №1108-01/26.02.2024 г. до Министъра на образованието и науката.

ИЗПРАЩА преписката на Главния секретар на МОН за произнасяне по заявление за достъп до обществена информация с вх. №1108-01/26.02.2024 г., подадено от Б. С. А. от [населено място] в законоустановения 14-дневен срок от получаване на решението, съобразно дадените в мотивите на настоящето решение указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОСЪЖДА Министерство на образованието и науката да заплати на Б. С. А. от [населено място] деловодни разноски в размер на 10 лева.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване на основание чл.40, ал.3 ЗДОИ.

СЪДИЯ:

